

Основни стъпки на монетарната оценка

Монетарната оценка на екосистемните услуги се извършва поетапно:

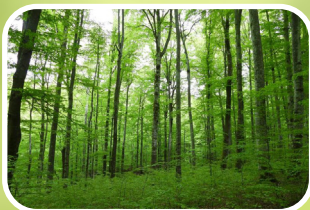
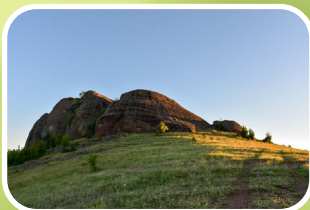
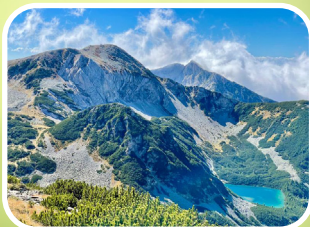
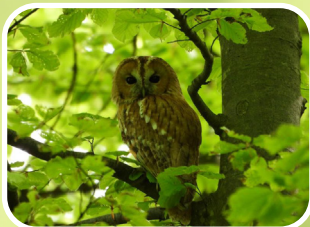
1. Определяне на екосистемните услуги, които ще бъдат оценявани;
2. Осигуряване на данни и избор на ниво на оценка – от базови оценки до по-детайлни анализи;
3. Избор и прилагане на подходящи методи за оценка;
4. Извършване на монетарна оценка на екосистемни услуги;

Очаквани резултати от монетарната оценка в рамките на проекта.

Монетарна оценка на екосистемните услуги и създадена база с данни за въвеждането ѝ в счетоводните стандарти на България.

Заклучение:

Монетарната оценка на екосистемните услуги е инструмент за модерно, икономическо обосноващо управление на природния капитал и прилагане на устойчиви политики на основата на съгласуване на екологични, икономически и социални цели.

Стойността на нашите усилия

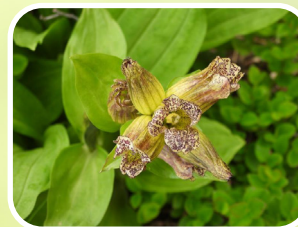
Когато пазим природата, пазим и себе си!

Опазването на биоразнообразието не е само спасяване на видове – това е запазване на сложната мрежа, която поддържа цялото човечество.

- За здравето: инвестираме в екологично здраве, което означава по-добър и качествен живот за всеки от нас.
- За икономиката: когато знаем стойността на екосистемите, инвестираме в по-сигурно бъдеще и по-стабилна икономика.
- За поколенията: да разберем, да възстановим и да опазим природата днес – това е най-доброто, което можем да направим за онези, които ще дойдат след нас.

Присъединете се към нас в създаването на едно по-мъдро общество и устойчиво бъдеще, което осъзнава значението и цени високо своите природни ресурси!

www.moew.government.bg

Проект № BG16FFPR002-3.023-0001 „Интегриране на екосистемния подход и прилагане на природосъобразни решения при опазването на защитените зони от мрежата Натура 2000“

Договор № Д 30-82/30.12.2024 г. Обособена позиция № 2: „Завършване на процеса на картиране и оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги и на зелената инфраструктура на територията на мрежата НАТУРА 2000, както и монетарна оценка за екосистемите и техните услуги“
Изпълнител: ДЗЗД „ЕКОКАРТ ПРОЕКТ“

Съфинансирано от
Европейския съюз

ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Министерство на
околната среда и водите

Монетарна оценка на екосистемните услуги

Послание:

Екосистемните услуги са реален икономически ресурс.

Монетарната им оценка допълва екологичните оценки, като установява икономическата стойност на ползите, които природата предоставя.

Проект: „Завършване на процеса на картиране и оценка на състоянието на екосистемите и техните услуги и на зелената инфраструктура на територията на мрежата „Натура 2000“, както и монетарна оценка“.

Какво е монетарна оценка на екосистемните услуги

Екосистемните услуги са жизненоважни за благополучието на хората. Те осигуряват чист въздух и вода, храна, защита от наводнения, предпазване на почвата от ерозия и възможности за отдих. Монетарната им оценка помага да бъде разбрана реалната стойност на природата, за да бъде отчетена при вземане на стратегически и инвестиционни решения.

Какво се оценява?

Екосистемните услуги се разглеждат в два ключови аспекта: потенциал на екосистемата да предоставя дадена услуга и реално предоставената и използвана услуга.

Монетарната оценка изразява екосистемните услуги в парични единици, по съвместим със Системата на националните сметки начин. Тя се базира на международния стандарт SEEA EA (System of Environmental-Economic Accounting – Ecosystem Accounting), приет от ООН през 2021 г.

Защо е важно изготвянето на монетарна оценка на екосистемните услуги?

- Прави видима икономическата стойност на природата – превръща ползите от екосистемите в измерими парични величини.
- Подпомага вземането на информирани решения – осигурява ясна икономическа информация за разработване на политики, планиране и инвестиции.
- Интегрира природата в икономическите и счетоводните системи – чрез отразяване на екосистемните услуги в счетоводните и управленските документи.
- Подкрепя устойчивото развитие – балансира икономическите, социалните и екологичните интереси.
- Аргументира необходимостта от инвестиции в природата – доказва, че опазването и възстановяването на екосистемите създава измерими икономически и социални ползи.
- Гарантира ползи за бъдещите поколения – подпомага дългосрочното съхранение на природния капитал.

Какво обхваща монетарната оценка?

Монетарната оценка се прилага основно за следните типове екосистемни услуги:

- Материални услуги - отнасят се до продукцията, добивана от екосистемите и директно използвана в производството или за лична консумация от хората (всички стоки, които ни доставя природата).
- Регулиращи услуги - свързани с капацитета на екосистемите да регулират важни природни процеси и животоподдържащи системи чрез биогеохимични и биосферни цикли. Регулиращите услуги са с пряко или косвено въздействие (пречистване на водата, третиране на отпадъци и др.).
- Културни услуги - нематериални ползи, които хората извличат от екосистемите под формата на наслада от красивата природа.

Кои са основните методи за монетарна оценка?

Основните методи за оценка са:

- **Метод на пазарната цена** - този метод използва действителните пазарни цени, за да оцени екосистемните услуги, които се купуват и продават.
- **Метод на разходите за пътуване / транспорт** – използва реалните разходи, които се правят за придвижване до даден природен обект
- **Метод на разходите за замяна** - този метод изчислява цената на създадената от човека инфраструктура или технология, която би била необходима за възпроизвеждане на услугата на екосистемата, ако бъде загубена.

• **Метод на избегнатите разходи** - той оценява стойността на екосистемните услуги, като взема предвид разходите, които биха били направени, ако услугите бяха загубени.

• **Метод на предпочитанията** - това е непазарен метод който разчита на проучвания сред заинтересованите страни. На респондентите се представят поредица от избори между различни сценарии с различни атрибути на услугата на екосистемата. Изборите, направени от респондентите, се използват за оценка на техните предпочитания и готовност да платят за тези качества.

• **Метод на хедонистично ценообразуване** - оценява диференциалната премия върху стойностите на имотите или стойностите на наемите (или други съставни стоки), която произтича от ефекта на особеностите на екосистемата (напр. чист въздух, близост до паркове) върху тези стойности.

Цените на екосистемните услуги обикновено не се наблюдават пряко, поради което се прилага набор от методи за определяне на тяхната стойност – чрез реални пазарни цени, по аналогия със сходни стоки и услуги, чрез пазарни транзакции (които служат за основа за отделяне на приноса за екосистемите за създаването на продукт/стока), въз основа на реално направени или очаквани разходи за подобни стоки и услуги, както и според предпочитанията на хората.

При извършването на монетарна оценка се прави разграничение на основата на два вида ползи от екосистемните услуги: ползи, които представляват входящ принос (input) към производството и се включват в Системата на националните сметки, и ползи от услуги, които не са обхванати от търговски транзакции и нямат пазарна стойност. Разграничаването между тези два вида ползи е съществено за извършване на коректна монетарна оценка и за счетоводно отчитане.